

عنوان مقاله:

آرایه مراعات نظیر در پنج جزء آخر قرآن کریم

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات ادب اسلامی، دوره 1، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

حسن سرباز - دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده زبان و ادبیات، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

سرگل ویسی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات عربی، دانشکده زبان و ادبیات، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

خلاصه مقاله:

یکی از جنبه های اعجاز قرآن کریم، اعجاز بلاغی و بیانی آن است که از دیرباز توجه ادیبان و سخنوران را به خود جلب کرده و زمینه ی پیدایش و گسترش علوم مختلفی از جمله علوم بلاغی را فراهم کرده است. قرآن پژوهان برای پی بردن به اعجاز بیانی قرآن کریم و اثبات دقیق و علمی آن، الفاظ، کلمات، جملات، ساختار زبانی و نظم کلامی آن را از زوایای مختلف زبانی و ادبی مورد مطالعه و کنکاش قرار داده و در این زمینه بیشترین بهره را از علوم بلاغی و فنون سه گانه ی آن یعنی معانی، بیان و بدیع برده اند. یکی از آرایه های بدیعی که در قرآن کریم کاربرد زیادی دارد و بر زیبایی ساختار زبانی آن افزوده است، آرایه ی مراعات نظیر و ملحقات آن یعنی تشابه الاطراف و ایهام تناسب است. در مراعات نظیر باید تناسب و هماهنگی معنایی بین واژگان وجود داشته باشد و این واژگان نباید نسبت به یکدیگر هیچ گونه تضاد و تناقضی داشته باشند. در آرایه ی مراعات نظیر، چینش الفاظ و واژگانی که باهم هماهنگی و تناسب معنایی دارند باعث به وجود آمدن آهنگ و موسیقی دلنشینی در کلام می شود که مخاطب را تحت تاثیر خود قرار می دهد. در این پژوهش تلاش می شود با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی، آرایه ی مراعات نظیر و تلفیق آن با برخی از آرایه های بدیعی دیگر در پنج جزء پایانی قرآن کریم مورد بررسی قرار گیرد. نتایج پژوهش نشان می دهد که این آرایه در آیات مورد نظر بیشتر در کنار آرایه های دیگری همچون تلمیح، مبالغه، لف و نشر، تنسیق الصفات، جناس و سجع به کار رفته است اگرچه در مواردی به تنهایی هم به کار رفته است.

کلمات کلیدی:

قرآن کریم، زیبایی شناسی قرآن کریم، صنایع بدیعی، محسنات معنوی، مراعات نظیر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1495083>

